

Τί ἐστίν Πατριάρχης;

- Στο πρόσωπο των εκάστοτε Οικουμενικών Πατριαρχών ενσαρκούται και υποστασιάζεται αυτοθυσιαστικώς και αγιοπνευματικώς ο πάντιμος και μαρτυρικώς καθαγιασμένος θεσμός του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου.
- Οι από Ανδρέου του Πρωτοκλήτου και στο διάβα των αιώνων Οικουμενικοί Πατριάρχες πέραν και έξω εθνοφυλετικών κριτηρίων εκφράζουν γνησίως και ανοθεύτως την Οικουμενικότητα του διαχρονικού και πανανθρώπινου σωτηριώδους μηνύματος του Σταυρού και της Αναστάσεως Ιησού Χριστού «εις πάντα τα έθνη».
- Η ιστορική, πνευματική και όντως υπαρξιακή σχέση του Πρωτοθρόνου της Ορθοδοξίας Επισκόπου ως του «Πατριάρχου του ευσεβούς Ρωμαϊκού Γένους» δεν αποτελεί ανούσιο τύπο, μουσειακό απολίθωμα και «νεκρό γράμμα» ενός ενδόξου πάλαι ποτέ βυζαντινισμού, αλλά βιωματική οντολογική αλήθεια και ζωογόνο διαπροσωπική σχέση ζωής, η οποία ζει μέσα στο χωροχρόνο.

Στο διαχρονικό μέγα ερώτημα, το οποίο καθίσταται έτι περισσότερο αμείλικτο και επίκαιρο κατά τους εσχάτους καιρούς και χρόνους του άνευ επιγνώσεως φανατικού και αντικκλησιολογικού ζηλωτισμού, του εωσφορικού εγωϊσμού, της συκοφαντήσεως, του ψεύδους και του αντιπατριαρχικού μένους, περί του «τί ἐστίν Πατριάρχης;», η απάντηση δίδεται θεοπνεύστως με τον πλέον σαφή, ακριβή και περιεκτικό ορισμό, ο οποίος είναι καταγεγραμμένος στο Νομικόν Βιβλίον «Επαναγωγή» Βασιλείου Μακεδόνας και Λέοντος Σοφού, όπου αναγιγνώσκουμε: «Τί ἐστίν Πατριάρχης; Ο Πατριάρχης ἐστίν εικών ζώσα Χριστού και έμψυχος, δι' έργων και λόγων χαρακτηρίζουσα την αληθειάν. Τέλος αυτώ, οι των καταπεπιστευμένων ψυχών σωτηρία και το υπερ της αληθείας και της εκδικήσεως των δογμάτων λαλείν ενώπιον Βασιλέως και ουκ αισχύνεσθαι».

Το ιερώτατον και πάντιμον όνομα Πατριάρχης δεν είναι επινόηση της κοσμικής πολιτικής εξουσίας που εδόθη για γεωπολιτικούς λόγους στους επί των αρχαιοτάτων Πρεσβυγενών Εκκλησιαστικών Θρόνων (Κωνσταντινουπόλεως, Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων) ισταμένους Επισκόπους, αλλά όπως γράφει κατά το έτος 1848 ο

μετέπειτα Μητροπολίτης Γέροντων Δέρκων Νεόφυτος (1865-1875), «και τω τιμίω δε τούτω ονόματι εκόσμησαν κατ' αρχάς μεν τον Αβραάμ και άλλους, δηλαδή τους Σεβασμιωτέρους Επισκόπους, ως Πατέρας και Αρχηγούς πνευματικούς των Χριστιανών. Μετά δε ταύτα εδόθη αποκλειστικώς παρά της Εκκλησίας εις τους Επισκόπους των Αποστολικών Θρόνων, και τούτο δια τα πρεσβεία της προεδρείας και το αξίωμα της τιμής, όπερ η Εκκλησία ανεγνώρισε κανονικώ δικαίωματι εις τους ειρημένους Θρόνους».

Ο Πατριάρχης ως το «των όλων στόμα και λάλημα» της Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας είναι ο μάρτυρας ο οποίος καταθέτει την μαρτυρία της εις Χριστόν πίστεως ανά την υφήλιο και ο μάρτυρας ο οποίος υπομένει και γεύεται το ποτήριον τούτο του Χριστομίμητου μαρτυρίου της συνειδήσεως και του αίματος υπέρ της φιλάτης Ορθοδόξου πίστεως ως όντως «εικών ζώσα Χριστού και έμψυχος δι' έργων και λόγων χαρακτηρίζουσα την αλήθειαν».

Άρρηκτος και ακατάλυτος ο δεσμός του Πρωτοθρόνου και εν ταυτώ Πρωτομάρτυρος σε κάθε εποχή Πατριάρχου της Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας με τον μαρτυρικό Θρόνο και την ακανθοστεφανωμένη Πανίερη Καθέδρα της Θεοτοκοσκεπάστου και Αγιοτόκου Βασιλίδος των Πόλεων. Δεν νοείται η Μήτηρ Αγία Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία άνευ του Πρωθηγουμένου Αυτής και ο Οικιστής του Θρόνου τούτου άνευ της «των πενήτων Μεγάλης Εκκλησίας». Οντολογικό, υπαρξιακών διαστάσεων σύζευγμα και θεοπρεπής συζυγία στην εκφορά του Λόγου της Αληθείας και της εν Χριστώ Αναστάντι σωτηρίας του γένους των βροτών.

Σχεδόν αποκαλυπτικά ο εμφιλόσοφος και ένσοφος Μητροπολίτης Πέργης Ευάγγελος διακηρύττει ότι οι Πατριάρχες ως «δοχεία ιερά χάριτος θείας» πορεύονται «επί το Πάθος το Χρεωστικόν» διότι αυτός ούτος ο «Πρώτος Θρόνος» είναι το όντως «Πάθος το Χρεωστικόν». Πρόσωπο και Θρόνος, αξίωμα και θεσμός είναι το «συναμφοτερον μυστήριον» στους σωστικούς κόλπους της Μεγάλης Εκκλησίας. Το μυστήριο τούτο αποτολμά να ερμηνεύσει ο Πέργης Ευάγγελος γράφοντας: «Ένα πυρίμορφο όχημα του Λόγου ελαύνει. Και είναι ο Θρόνος ο Οικουμενικός ο πνευματέμφορος. Μια φωνή αντίδουπη προς τα ουράνια και τα επίγεια, που προσπαθεί να τα φιλιώσει. Και αντιδοξάζει τον δοξάζοντα το Θρόνο. Όταν όμως ο κάτοχός του, ο Οικουμενικός Πατριάρχης, είναι καθεκτός. Και είναι γνώστης της φοβερής μαρτυρίας που τον αναμένει. Όταν «των προσιώντων αισθάνεται». Τότε δικαιούται και να τον κατέχει. Και οφείλει και να τον επιζητεί. Οφείλει να προχωρεί «επί το πάθος». Που τότε γίνεται και εκούσιον. Και «χρεωστικόν». Αναγκαίο και υποχρεωτικό. Οφειλετικό προς το Θρόνο και προς το γένος. Για την μεγαλουργία τους. Ή τουλάχιστον, για το καλό τους».

Καθώς ιστάμεθα στην αίθουσα του θρόνου, όταν το εν Φαναρίω ηλιοβασίλεμα σκέπει το Ιερόν Κέντρον της Ορθοδοξίας και μόνο οι σπινθήρες των οφθαλμών κοινωνούν και επικοινωνούν μυστικά με τις μορφές των εικονιζομένων στα πορτραίτα αιιδίμων Πατριαρχών από Αγίου Ανδρέου του Πρωτοκλήτου έως και Δημητρίου του Σεμνού και Ταπεινού, αναλογιζόμεθα τον «ιερώτατον χορόν και όμιλον», ο οποίος δεν έχει τέλος αφού το τέλος του ενός Πρωθηγουμένου στο εν Φαναρίω Μέγα Μοναστήρι της Ορθοδοξίας και του Γένους είναι η απαρχή του επομένου για να μη παύσει ποτέ «έως συντελείας των αιώνων» να «ορθοτομείται ο Λόγος της του Χριστού Αληθείας» και ο Πρώτος Θρόνος να μη χηρεύει ποτέ.

Από μορφή σε μορφή χάσμα χρόνων και αιώνων αλλά ποτέ χάσμα Ορθοδόξου αυτοσυνειδησίας, αληθείας και θυσιαστικής κενώσεως υπέρ της Μητρός Εκκλησίας και του φιλοθέου Γένους. Στο πρόσωπο του Πατριάρχου τα πάντα και οι πάντες ενώνονται «επί το αυτό» σε αλληλοδιαδοχή, αλληλοπεριχώρηση και αδιάλειπτη κοινωνία. Ο φιλόμουσος και μουσοστεφής Μητροπολίτης Πέργης Ευάγγελος γράφει στο «Εκ Φαναρίου Γ΄»: «Συνδιαλέγομαι με όλους, θα μας πει ο Πατριάρχης. Σταματώ και ρίχνω βλέμματα στο άπειρο. Προσπαθώ να συλλάβω τα πρίν. Να βαδίσω στην ευθύνη μου. Να συλλειτουργήσω με τα περασμένα και με τα νυν, μέσα στους ήχους της ροής του χρόνου. Μέσα στη σύγχρονη πραγματικότητα». Τούτο δε συντελείται με τρόπο μυστηριακό, διότι κατά την θεόπνευστη ερμηνεία του Πέργης Ευαγγέλου: «Ένα θεηγόρο τρίφλογο πυρακτώνει στο Φανάρι την ενδημούσα συνείδησή του. Και την καθιστά Βάτο καιομένη και μη φλεγόμενη. Είναι η φρυκτωδούσα αντίληψη. Η αιωνίζουσα σκέψη. Και η παραδοσιακή επίταση. Άκρως υπεύθυνη για τους φύλακες του χώρου και του χρόνου. Και φυσικά έναντι του κόσμου και του θεσμού. Αποβαίνει «ο εσώτατος λόγος». Κριτής της διακονίας του Θρόνου. Μηνυτής των υποχρεώσεών του. Αλλά και συνεργός στις πρωτόβουλες θέσεις του. Πρώτος ενσαρκωτής και εκφραστής όλων αυτών, ο Πρωτόβαθρος του Φαναρίου. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης».

Ο Πατριάρχης είναι ο πιο χρυσοντημένος της Ορθοδοξίας και ο πιο μαυροφορεμένος της Ρωμηοσύνης έχοντας βιωματική την πίστη και την ευθύνη της εν Χριστώ μαρτυρίας και του εν Χριστώ μαρτυρίου. Ιερό Δίπτυχον και κραταιό δίπολο για τον Πρωτόθρονο Πρωτεπίσκοπο του Φαναρίου να λειτουργεί και να λιτανεύει την Ορθοδοξία με τα χρυσοκεντημένα πατριαρχικά άμφια και την Ρωμηοσύνη ως Πρωτοκαλόγερος μαυροφορεμένος και ταπεινός μη χαθεί μήτε το ένα μήτε το άλλο. Έχοντας δε υπόψιν τα ως άνω τιμαλφέστατα λειτουργήματα των Οικουμενικών Πατριαρχών, ο αιιδίμος Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων (είτα Νικομηδείας) Συμεών γράφει με την γραφίδα της πνευματικής του εξάρσεως: «της τιμαλφούς ταύτης

Παρακαταθήκης Θεματοφύλαξ ετάχθης Σύ, Παναγιώτατε και Θεόλεκτε Πατριάρχα, και της Σκηνης της Αληθινής κατεστάθης Ηγούμενος και Φρουρός. Η σεμνή της Ορθοδοξίας Παράδοσις μετουσιούται εν τω προσώπω Σου εις συνείδησιν, και η συνείδησις εις πίστιν, και η πίστις εις πράξιν. Και εν τη υπάτη διακονία της Αποστολικής και Οικουμενικής ταύτης Καθέδρας μη παύσης προς τον Δομήτορα της Εκκλησίας ευχόμενος, μετά της συμπαρέδρου Σεβασμίας Ιεραρχίας, υπέρ της ευκταίας ενότητος των Χριστιανικών Εκκλησιών και του ευσεβούς τούτου λαού, όστις προσήλθε, κατά την Αγίαν ταύτην ημέραν, εις Προσκύνημα Ιερόν εις το Πάνσεπτον τούτο Παλλάδιον της Ορθοδοξίας και συνωθείται προ του αιωνοβίου Πατριαρχικού Σου Θρόνου, διά ν' αντλήση δύναμιν και φώς και οικοδομήν και φανή άξιος της κλήσεως «ης εκλήθης». (Λόγος Εκφωνηθείς εις την Εορτήν του Αγίου Αποστόλου Ανδρέου, τη 30^η Νοεμβρίου 1961).

Ο ίδιος Ιεραρχής αναφερόμενος στην υψίστη Οικουμενική αποστολή και Αρχidiaκονία του εν Ανατολή Πρωτοθρόνου Πατριαρχείου της Κωνσταντινουπόλεως, το οποίο ενσαρκούται και υποστασιάζεται στο πρόσωπο του εκάστοτε Προκαθημένου αυτού, διακηρύττει τοις πάσι εκ μυχίων ψυχής: «Οποίον λοιπόν Ιερόν και υψηλόν προορισμόν επεφύλαξεν, αδελφοί μου, εις την Ορθοδοξίαν η θεία πρόνοια! Οποίαν ευγενή και αγίαν κλήσιν αντιπροσωπεύει εν τω κόσμω η Ορθοδοξία, την οποίαν καθηγίασε το Μαρτύριον και εκράτυναν Οικουμενικών Συνόδων ψηφίσματα και διέσωσε διά θυσιών ανεκδιηγήτων από του πολυμόρφου ψεύδους και της κιβδηλείας χορεία όλη Αγιωτάτων Πατριαρχών και αφωσιωμένων Ιεραρχών και λειτουργών της Εκκλησίας. Τα σεπτά ονόματα του Αποστόλου Ανδρέου, των Γρηγορίων, των Χρυσοστόμων, των Γερμανών, των Ιγνατίων, των Φωτίων, των Κυρουλαρίων, των Γενναδίων, των Σαμουήλ και πλειάδος όλης τετιμημένης Πατριαρχών και Ιεραρχών συμβουλίζουν τους τραχείς και καλλινίκους αγώνας προς θεμελίωσιν και στερέωσιν του μεγάλου βωμού της Πίστεως και του Πολιτισμού, όστις, εν τη ροή των αιώνων, εξειλίχθη εις κέντρον Πανορθόδοξον, «ζωογονούν την υπ' ουρανόν Ορθοδοξίαν», το Οικουμενικόν Πατριαρχείον, το οποίον απετέλεσεν έκτοτε την συνισταμένην των επί μέρους Ορθοδόξων».

Όταν ο αοίδιμος Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνας προσφωνεί τον αοίδιμο και μέγιστο εν Πατριαρχαίς Αθηναγόρα τον Α' επί τη εικοσαετηρίδι της Πατριαρχείας αυτού (1968) και σκιαγραφεί τα «Ιερά και Όσια» της Πρωθιεραρχικής Πατριαρχικής εν Χριστώ Διακονίας του, αν και ο λόγος του απευθύνεται προς το συγκεκριμένο πρόσωπο ενός μεγάλου Πατριάρχου, εντούτοις ακούγεται ωσάν να υπερβαίνει τον χωροχρόνο των αιώνων και να εκφαίνει την Πατριαρχεία κάθε Οικουμενικού Πατριάρχου. Γράφει δε ο πολύς Μελίτων: «Ασκητής και δέσμιος μετά Παύλου εις σεαυτόν διά Χριστόν, ελεύθερος εν Χριστώ και

εν τω φιλελευθέρω της Ορθοδοξίας πνεύματι, διά τους άλλους έστης εν μέσω της Εκκλησίας, ως δωρικός κίων ασάλευτος, και επορεύθης ως Προφηταπόστολος, τα μέλλοντα ορώμενος και ευαγγελιζόμενος και πράττων. Ο αυτός πάντοτε και εν τη ευτυχία και εν τη δυστυχία.

Εστάθης ο Ποιμήν ο καλός υπέρ του ποιμνίου. Και εις τον ανεύθυνον λόγον των ιστορικός πλέον υπευθύνων αντέταξας, Συ, ο μάλλον ιστορικός ανεύθυνος, την πλέον υπεύθυνον σιωπήν της περισώσεως και της οικοδομής, συμπαραστάς τω Κυρίω Σου ενώπιον του Πιλάτου.

Τω Κυρίω κατακολουθήσας και των Αποστόλων και των Αγίων Πατέρων διάδοχος και ομότροπος γενόμενος, επόμενον ήτο ίνα αποβής και σημείον αντιλεγόμενον: «πλάνος και αληθής» μετά Παύλου. Αλλ' η Εκκλησία και η ιστορία αληθή τον Παύλον ανέδειξαν. Η αυτή Εκκλησία και η αυτή ιστορία θα εκφέρωσι και περί Σου την υστάτην κρίσιν... λέγομεν, ότι πέραν του καλού υπέρ ιδίου ποιμνίου Ποιμένος, εστάθης ο άξιος Αρχηγός της Ορθοδοξίας, ο εμπνευσμένος Προφηταπόστολος της ενότητος της Εκκλησίας του Χριστού, ο ασίγαστος κήρυξ και ακάματος εργάτης της αγάπης και της ειρήνης μεταξύ απάντων των επί γης ανθρώπων.

Σφάλματα και υπερβολαί ίσως να υπήρξαν εν τη ενζήλω επιδιώξει του Αγίου Ιδεώδους Σου. Ταύτα είναι συμφυή τη ανθρωπίνη ασθενεία...»

Η αγιοπνευματική πρωθιεραρχική διακονία του εκάστοτε Οικουμενικού Πατριάρχου ως «επομένου τοις αγίοις Πατράσι» είναι «μαρτυρία και μαρτύριον εν Χριστώ», Σταυρός και Ανάσταση, μέχρι «τερμάτων αιώνος», πάλη και παλαίσματα αγώνος και αγωνίας με τις σκοτεινές δυνάμεις και αρχές του αιώνος και του κόσμου τούτου. Τον Γολγοθά τούτο του εν φωνή και σιωπή μαρτυρίου και της εν Χριστώ μαρτυρίας της συνειδήσεως και του αίματος οριοθετεί ο Χαλκηδόνος Μελίτων προσφωνών τον του Φαναρίου Ηγούμενο αοίδιμο Πατριάρχη Δημήτριο Α' «επί τοις Ονομαστηρίοις» αυτού γράφοντας: «... Ως Οικουμενικός Πατριάρχης είσαι και αποδεικνύεσαι ως ο υπέρμαχος της Ορθοδόξου οικουμένης, μάλιστα εν τοις κινδύνοις, τη Υπερμάχω Στρατηγώ κατακολουθών.

Είτα, είσαι, ως του Μυροβλήτου επώνυμος, ο εν τω σταδίω της κατά Θεόν δοκιμασίας και ισχύος τους Νέστορας θαρρύνων, έναντι οιουδήτινος Λυαίου. Εν τοιούτω των ιερών ονομάτων συσχετισμώ και από τοιαύτης του ενεστώτος θεωρήσεως, εννοώμεν την... πορείαν της Εκκλησίας προς την αύριον του Θεού, πορείαν, ήτις είναι εξαγορά του καιρού, εν τη γνώσει και τη διαπιστώσει της πονηρίας, της εκάστοτε οποθενδήποτε εκχνομένης εις τας περί τον Ιερόν Θρόνον ημέρας (Εφεσ. ε', 16)...

Διότι καλώς γινώσκομεν, ότι η πάλη ουκ έστι προς αίμα και σάρκα, αλλά προς τας αρχάς, προς τας εξουσίας, προς τους κοσμοκράτορας του σκότους του αιώνος τούτου, προς τα πνευματικά της πονηρίας εν τοις

επουναρίοις και ως ταύτα εκφράζονται και μορφοδιατυπούνται εις τα ανθρώπεια εν τοις επιγείοις (Εφεσ. στ', 12)»

Η διαχρονική Πρωτεύθυνος Αρχidiaκονία και «Κηδεμονική Πρόνοια» του Πρωτοθρόνου Ηγήτορος της Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας προς τον καθαγιασμένο μαρτυρικό Οικουμενικό Θρόνο και τον λοιπό Ορθόδοξο και Χριστιανικό κόσμο σκιαγραφείται υπό του Γέροντος Μελίτωνος ενώπιον του Μεγάλου Πατριάρχου Αθηναγόρου ως εξής: «Ενώπιον Σου και ενώπιον ημών των αμέσων συνεργατών Σου και συμμαρτύρων Σου ίστανται: Πρώτον, η υπέρτατη ευθύνη της περαιτέρω στερεώσεως του Αποστολικού και Πατριαρχικού Θρόνου Σου επί του εδάφους της προαιωνίου δικαιοδοσίας Σου, ως Πρώτου Πατριάρχου της Ανατολής.

Δεύτερον, η χριστιανική συντήρησις του μικρού ευλογημένου ποιμνίου, του αμέσως κυκλούντος τον Πανάρχαιον και Πανάγιον τούτον Θρόνον και του άλλου, του ανά τα πέρατα της Οικουμένης.

Τρίτον, η εν βαθυτάτω αισθήματι ευθύνης, προαγωγή της Πανορθόδοξου ενότητος και η ενεργός άσκησις της οικουμενικής προνοίας υπέρ των επί μέρους Αγίων Ορθόδοξων Αυτοκεφάλων Εκκλησιών...

Τέταρτον, η συστηματική και απολύτως υπεύθυνος και εν διορθόδοξω συνεργεία προαγωγή της χριστιανικής ενότητος προς απάσας τας κατευθύνσεις εν τω πλαισίου πάντοτε των πανορθόδοξως εγκεκριμένων...»

Με μία περισσότερο υπερβατική θεώρηση του Πατριαρχικού αξιώματος ο εμιφιλόσοφος Μητροπολίτης Πέργης Ευάγγελος διερωτάται: «Τί σημαίνει να είσαι το πρωί μιάς νέας χιλιετίας Πατριάρχης στο Φανάρι; Να είσαι ο πιο αμόλυντος από Ορθοδοξία, ο πιο χορτάτος από Πόλη και από Ρωμηοσύνη. Να κυττάς μπροστά και να βλέπεις απλωμένη την αιωνιότητα, και να γυρίζεις πίσω και ν' αντικρύζεις το κλέος. Και να πατάς πού; Να ιχνοβατείς πού; Εκεί που η αλήθεια έγινε μυστήριο. Που οι πλάκες του ναού βαθούλωσαν από τη χυμένη επάνω τους αγωνία. Εκεί που τα πάντα χώνεψαν το πάθος του Γένους».

Απαντά δε ο ίδιος Ιεραρχής όχι εκ του ταμείου του νοός αλλά εξ όλης ψυχής και καρδίας για όσα είναι και συμβολίζει το Φανάρι, ο Θρόνος και ο εκάστοτε Πατριάρχης: «Με το χρόνο του Θρόνου και το λόγο του Θρόνου... που δεν είναι από τα ενήδονα της μιάς στιγμής. Είναι δονούσα φλόγα που «εμφαίνει τα ηγέτου». Και είναι έκπαγλα σήμαντρα της Οικουμενικής Ορθοδοξότητας του Θρόνου που χρυσώνεται από την εύκαρπη χρήση του χρόνου. Ψαλτήρι ανοιχτό στον κόσμο, ο χρηστός χρόνος του Φαναρίου. Κύρωση δε της διακονίας του, ο λόγος του. Εκκλησιαστικά, πλήρως δικαιοδοσιακός... και ο Οικουμενικός Πατριάρχης, με την αίγλη και το ρυθμό του Οικουμενικού Ειρηνοποιού, είναι για τους καιρούς μας ένας Ηγέτης που ο κόσμος τον κατανοεί. Και

ο Θρόνος τον δέχεται. Και ο λαός τον χαίρεται... τετρακόσια χρόνια στο Φανάρι και μόνον, έζησαν 85 Πατριάρχες. Όλοι και από μια ψηφίδα στην εικόνα του μπροστά στο Θεό και τον κόσμο. Κι όλοι άγγελοι μηνυμάτων στην εποχή τους για την υψιτενή παρουσία του Θρόνου τίμιοι αγαθοδότες του. Σαν τους δύο Χρυσούς αγγέλους του Ναού μας με τα τίμια δώρα στα χέρια τους. Τον πάνσεπτο Ναό και τον πανόλβιο Οίκο...».

Στο πρόσωπο των Οικουμενικών Πατριαρχών ως «εν κιβωτώ» εγκολπώνεται η αλήθεια της σώζουσας εν Χριστώ πίστεως, το ήθος και το ύφος της Ρωμηοσύνης και του Γένους σε μία αδιάκοπη αλυσίδα που ως κλίμακα ενώνει τον Θρόνο με την Βασιλεύουσα Αγιοτόκο και Αγιοτρόφο Κωνσταντινούπολη και τον πανίερο και πάντιμο θεσμό με το λαό, όπως είναι οντολογικά (υπαρξιακά) συζευγμένη η τροφός μητέρα με το σπλάχνο της. Τούτο το όντως μυστήριο των Πατριαρχών μέσα στον χωροχρόνο και στη «Χώρα του Θρόνου» επιμαρτυρεί ο της Πέργης Επίσκοπος Ευάγγελος γράφοντας: «Συγκλονίζουν τα σημεία μαρμαρυγής των Οικουμενικών Πατριαρχών στην Πόλη. Όλοι μεταξύ μας σαν αείφυλλα πλατύφυλλα νωπά από τη χάρη συνιστούν ένα φάσμα θησαυρισμένου παρελθόντος. Η άλως της μαρτυρίας αρμόζει στη μνήμη αυτών των στεφηφόρων. Γι' αυτό και ακτινοβολούν με τρεις διαστάσεις. Του Βυζαντινού Πατριάρχη, του μεταβυζαντινού και του εκάστοτε συγχρόνου. Όλοι συνάπτονται πάνω στον ίδιο αετό του Ναού. Εκεί που όλοι προφέρουν και το ίδιο Σύμβολο της Πίστεως. Κι όπου ακούστηκε απ' όλους ο ίδιος όρκος. Για τα τιμαλφή της Ορθοδοξίας. Άρα, κρατούν και ταυτότητα δύο χιλιετιών αδιάκοπης χριστιανωσύνης στην Πόλη. Μνημονεύονται μεταξύ των αγίων. Συνεχίζουν στην ατέλειωτη λειτουργία του Γένους. Και έχουν «δεσμόν κελεύοντα»».

Υπάρχουν Πατριάρχες του παρελθόντος, του ενεστώτος και θα υπάρξουν και του μέλλοντος ωσάν ο κτιστός χρόνος να αποδεικνύεται αδύναμος να δαμάσει την αλληλοδιαδοχή, διότι τούτη είναι η Βουλή του Θεού. Και όσον αφορά τον Οικουμενικό του ενεστώτος, ο Πέργης Ευάγγελος τον υπομνηματίζει και αποτυπώνει στο «χαρτί της ιστορίας» τα ιδιώματά του, γράφοντας: «Για τον Οικουμενικό του ενεστώτος. Έναν ιερόπνευστο ιεροφάντη των καιρών, που δε διστάζει να διαφθέγγεται παρρησιακά. Να λευκαίνεται, για να μετακενώσει σε άγια αρτοφόρια την ουσία του ενεστώτος. Την ιδιοπάθεια και ιδιοπροσωπία της Ρωμηοσύνης... να κερδίζει συγκοινωνούς της αγωνίας της. Σύμπονους της μαρτυρίας της».

Ο Πατριάρχης του πρώτου Θρόνου της Ορθοδόξου κατ' Ανατολάς Εκκλησίας του Χριστού δεν ανήκει σε κανένα έθνος, αφού είναι ο Πατριάρχης όλων των εθνών, πάντων των της υφηλίου ανθρώπων, είναι ο Οικουμενικός Πατριάρχης. Είναι όμως και ο Πατριάρχης του ευσεβούς και βασιλικού Γένους των Ρωμηών, ο εκφάντορας της Ρωμηοσύνης. Ο

λαός ακόμα και στις ανευλαβείς ημέρες μας, σε αυτούς του χαλεπούς καιρούς της θεοποιημένης φθαρτής κτιστής ύλης έχει ζώσα την ευλάβεια και όταν ακούει την μνημόνευση του ονόματος του Πατριάρχου του Γένους, δακρύζει, προσεύχεται, σταυροκοπιέται. Δόξα τω Θεώ, δεν εμωράνθη το «άλας τας ευλαβείας». Τούτο δε είναι μυστήριο το οποίο εκφαίνει τον ακατάλυτο ζωογόνο ομφάλιο λώρο του Γένους με τον Πρωθηγούμενο της Ορθοδοξίας.

Σε τούτο τον υπαρξιακά (οντολογικά) σωστικό και αγιοπνευματικό «ομφάλιο λώρο» μεταξύ του Πατριάρχου και του Γένους ή του Γένους με τον Πατριάρχη, μετ' ενθέου επιμονής δορυφορεί την γραφή του ο Πέργης Ευάγγελος: «Δονίζονται τα σπλάχνα του Γένους βλέποντας τον πρώτο πυργοφύλακά του ν' ακανθοβατεί πάνω στην πυρακτωμένη γραμμή του χρέους, ίσως και τη μοναδική, στοχεύοντας στον εναγκαλισμό του τετραπέρατου κόσμου. Όλα για την Ιερή ιστορία αυτού του Γένους που παίρνει την ευχή του στις πορείες του. Και στις εξόδους του καθοδηγείται από την πατριαρχική του ενόραση. Και φέρνει μαζί του την πνοή των αγράφων του Φαναρίου και της Μεγάλης Εκκλησίας. Αυτό το πυρφόρο βέλος, που καθιστά τους Πατριάρχες μυσταγωγούς του Γένους στην ασταμάτητη λιτανεία του».

Την αλήθεια αυτή της ζωής και της ιστορίας υπομνηματίζει με την ανυπέρβλητη γραφή του και ο μέγας ιστορικός Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος: «Έπεσεν ο Οικουμενικός εκείνος Πατριάρχης, του οποίου την εικόνα έστησεν η ευλαβής ευγνωμοσύνη της παρούσης γενεάς παρά τα προπύλαια του Εθνικού Πανεπιστημίου, ως οικονόμον και φρουρόν πάσης πνευματικής του έθνους επιδόσεως. Ο Γρηγόριος Ε' είχε άμα μεν την καρτεριάν του Μάρτυρος, άμα δε την του Κυβερνήτου δεξιότητα και όσον περί τα έσχατα της ζωής εμαραίνετο εν αυτώ η της διανοίας δύναμις και η του σώματος ρώμη, επί τοσούτον εκρατύνετο η υπέρ του όλου Έθνους αφοσίωσις... όσα δήποτε και αν υπήρξαν τα αμαρτήματα πολλών εκ των Πατριαρχών, ουδείς όμως εξ αυτών, ουδείς ωλίσθησε περί την ακριβή του πατρίου δόγματος και των υπάτων εθνικών συμφερόντων τήρησιν».

Η εσωτερική υπαρξιακή μας παρόρμηση κατευθύνει τα διαβήματά μας στο μαρτυρικό Φανάρι όπου η Ιερά Καθέδρα του Πατριάρχου του Γένους. Η γνώση και εμπειρία του Φαναρίου και του Πατριάρχου προϋποθέτουν φυσική παρουσία και αναστροφή μετ' αυτών. Σε αυτή την κίνηση προς το μυστήριο του Θρόνου και το μυστήριο του Πατριάρχου μάς καλεί ο της Πέργης Επίσκοπος Ευάγγελος: «Εδώ Φανάρι! Ελάτε να διαπιστώσετε ένα αεισέβασμα μέσα στην αιωνιότητα, το Φανάρι. Ένα κύμα ταυτισμένο με το χρόνο. Μιά σφαίρα καθαρμένη από τον άνεμο. «Στάθμην και κανόνα τοις πάσιν γεγονυίαν». Ελάτε ν' ακούσετε και τις Ινδικτιώνες του μέσα στην πνοή του Παρακλήτου, που περιδινούνται σαν

ασίγαστες υμνωδίες. Με υμνοθέτες το ίδιο και τη Ρωμηοσύνη. Ω, του πολίου φρονήματος».

Καθώς δε ο ως άνω Φαναριώτης Ιεροπρεπέστατος Ιεράρχης προσφωνεί διά «προσαγορευτηρίου ή νουθετηρίου» προσφωνήματος τον Οικουμενικό Πατριάρχη του «ενεστώτος» Βαρθολομαίο τον Α΄, αναφωνεί: «Εις το υπ' αγγέλων φρουρούμενον Σύνθρονον του Φαναρίου αυτήν την στιγμήν «εικόνισται σφραγίς» με σύμβολα Ανάκτων και Πατριαρχών που εκόσμησαν και Θρόνους και Πύλας και Τάφους, εις την γην αυτήν των Πατέρων μας. Αλλ' εύρηται και βίβλος, με το απάνθισμα της Ιεράς Σοφίας αγίων Ιεραρχών πολλάκις «εκ των της Οικουμένης περάτων συνδραμόντων». Αμφότερα, σφραγίς και βίβλος, παραδίδονται σήμερον εις χείρας Σου, ως φυλακτήτια της αϊδίου και ακηράτου δόξης της Εκκλησίας... Στήθι προ του οράματος της Ρωμηοσύνης τον Αχώρητον θεωρών και συνομιλών μετ' Αυτού, ως δέσμιος της φωτοτρόφου παρουσίας Του. Αλλά και ως συνεχιστής των στιλβόντων ιχνών των αγίων προκατόχων Σου, των μυσταρχικώ νεύματι παραδοθέντων εις την αιωνιότητα.

Είσαι ο κατά θείαν παραχώρησιν Πρώτος καθηλωμένος της ευθύνης της Ορθοδοξίας...».

Τί εστίν Πατριάρχης; Όντως «ο Πατριάρχης εστίν εικών ζώσα Χριστού και έμψυχος, δι' έργων και λόγων χαρακτηρίζουσα την αλήθειαν».